

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Силвия Трифонова Трифонова-Праматарова,

Университет за национално и световно стопанство (УНСС), София

Член на Научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” в Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Институции и устойчиво развитие, поведенческа икономика“ за нуждите на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ), конкурс обявен в ДВ, бр. 28 от 06.04.2021 г.

Със Заповед на Ректора на ВУЗФ, № 108 от 18.06.2021 г. за утвърждаване на Научно жури за избор на „Професор” съм определена за член на Научното жури, а с решение на първото заседание на Научното жури съм ангажирана да изготвя становище по конкурса.

1. Общо описание на представените материали

Единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” в Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8 „Икономика”, научна специалност „Институции и устойчиво развитие, поведенческа икономика“ за нуждите на ВУЗФ, конкурс обявен в ДВ, бр. 28 от 06.04.2021 г., е доц. д-р Юлия Добрева.

Представените от доц. д-р Юлия Добрева материали по конкурса включват всички необходими за процедурата документи. Те отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности на ВУЗФ. Документацията е прегледно и добросъвестно оформена.

2. Обща характеристика на образователната, научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидатката

Юлия Добрева е доцент във ВУЗФ в професионално направление 3.8 „Икономика” (от март 2016 г.) и доктор по икономика (Политическа икономия) от Софийския университет „Св. Климент Охридски” (от 2011 г.). Тя е бакалавър по специалност „Английска филология” и магистър по две специалности - „Британска и американска литература и култура” и „Стопанско управление” от Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Доц. д-р Юлия Добрева има богата професионална практика. Професионалният си път тя е започнала през 2000 г. като експерт в Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция, където по-късно става главен експерт (от 2004 г.). От 2011 г. тя е специалист – дирекция „Корпоративно банкиране” в Централна кооперативна банка АД – Централно управление, а от 2014 г. става главен специалист (до 2017 г.). В периода декември 2017 – юни 2018 г. тя е

съветник на акционера в Търговска банка Д АД – Централно управление, а от юни 2018 г. досега е ръководител отдел „Корпоративно банкиране” в същата банка.

От януари 2012 г. до януари 2014 г. тя е хоноруван асистент във ВУЗФ. От януари 2014 г. до март 2016 г. е главен асистент във ВУЗФ. От март 2018 г. досега тя е Директор на Направление „Икономика” на Лабораторията за научно-приложни изследвания във ВУЗФ. От януари 2012 г. досега тя е почетен лектор към University of Sheffield, CITY College – София при ВУЗФ. Тя е член на Академичния съвет на ВУЗФ.

Тя говори 5 чужди езика – английски, руски, немски, френски, италиански.

Доц. Добрева участва като ръководител и експерт в изпълнението на редица значими научни и практически проекти, някои от които са следните:

1. Проект № BG051PO001-3.3.06-0053/13.08.2013, Министерство на образованието и науката, Европейски социален фонд 2007-2013, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”;

2. Проект № 2016-1-BG01-KA203-023754 Open Mind – gamified platform & open online course in Social Entrepreneurship for female earners and students from diverse fields of study (финансиран по програма Еразъм+);

3. Проект № 764357 MAGNET – Migrant Acceleration for Growth Network for Entrepreneurship Training, International Project, Funded by the Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME) under the COSME programme;

4. Ръководител на екип за изготвяне на Пакет от мерки за преодоляване на кризата от разпространението на COVID-19 в България, представен на Министерски съвет – 2020 г.

5. Ръководител на екип по изготвяне на становище на Лаборатория за научно-приложни изследвания към ВУЗФ по проект на Национален план за възстановяване и устойчивост на България, представен на Министерски съвет – 2020 г.

6. Ръководител екип за изготвяне на многотомник – Том Първи – Поглед към икономическото развитие на България – от пост социализъм към интеграция в ЕС (1990-2020) – предаден за публикация към Издателство на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов” – 2021 г.

3. Учебна дейност на кандидатката: лекции, учебници и учебни помагала, ръководство на докторанти и дипломанти

Доц. д-р Юлия Добрева има разнообразна академична дейност като университетски преподавател. До момента тя има 5 самостоятелно разработени курсове и преподавани учебни дисциплини в бакалавърска и магистърска степен във ВУЗФ: „Устойчиво развитие на икономиката”; „Глобалистика”; „Банков риск мениджмънт”; „Мениджмънт на банковите разплащания” и „Потребителско поведение; Поведенчески финанси”.

В периода 2012-2017 г. тя е водила следните учебни курсове на английски език във ВУЗФ и University of Sheffield, CITY College – София: „Въведение в счетоводството”, „Основи на счетоводството”, „Основи на счетоводството”, „Бизнес икономика”, „Финансов мениджмънт”, „Оперативен мениджмънт”, „Корпоративни финанси” и „Устойчиво развитие”.

Както се вижда, учебните курсове, които доц. Добрева преподава, са изключително разностранни. Препоръката ми е те да бъдат по-фокусирани и концентрирани в няколко основни направления.

4. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидатката

За участието в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” по научното направление 3.8 „Икономика” (Институции и устойчиво развитие, поведенческа икономика) доц. д-р Юлия Добрева е представила следните научни публикации:

- 2 монографии – 1/ „Институции и икономическо развитие”, Изд. на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, 2019 г., и 2/ „Моделиране на устойчивото развитие в икономиката”, Изд. на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, 2019 г. (книга на основата на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор по икономика”);
- 1 учебник „Поведенческа икономика”, Изд. на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, 2018 г.;
- 2 студии – 1/ „Фактори за устойчиво икономическо развитие на съвременните икономики”, Изд. на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, 2020 г., Годишник на Висшето училище по застраховане и финанси; 2/ „Модел и особености на прехода към пазарна икономика”, Изд. на ВУЗФ „Св. Григорий Богослов”, 2021 г., Годишник на Висшето училище по застраховане и финанси;
- 4 глави от книги, изцяло на английски език – 1/ „Institutional Change: A Theoretical Framework”, IJOPEC Publications Ltd., London, UK, 2017, In: Berksoy, I., Dane, K. & Popovic, M. (Eds.) *Institutions & Economic Policies: Effects on Social Justice, Employment, Environmental Protection & Growth*. pp. 147-168; 2/ „Behavioral Economics and Public Policy”, in: Erdogdu, M. M., Batrancea, L. and Cevik, S. (Eds.) *Behavioral Public Finance: Individuals, Society, and the State*, In: Rotledge International Studies in Money and Banking. Routledge, UK, 2020, pp. 38-51; 3/ „The Challenges of Global Inequalities: the Case of Europe”, In: *Global Inequalities and Polarization*, Erdogdu, M., Merritt, H. & Garcia, A. (Eds.), 2020, pp. 19-35; 4/ „The Survival of Modern economies – Challenges and Remedies”, In: *Globalization, Poverty, Inequality & Sustainability*, Mavroudeas, S., akar, S. & Dobрева, J. (Eds.), IJOPEC Publications Ltd, London, UK, 2019, pp. 17-29;
- 17 научни статии и доклади, основната част от които са на английски език. Две от тях са публикувани в научно издание, индексирано в Web of Science, а именно INTED

Proceedings (2019 г.). 4 публикации са публикувани в Journal of International Scientific Publications: Economy and Business (в периода 2016-2019 г.). Три от публикациите са публикувани в списанието „VUZF Review” (в периода 2017-2018 г.).

Запознаването с представените научни трудове на доц. д-р Юлия Добрева в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” по научното направление 3.8 „Икономика” ми позволява да преценя, че кандидатката си поставя значими цели и задачи в своите научни изследвания, и успява да ги постигне чрез задълбочени анализи и дискусии. Тезите, които тя е формулирала в трудовете си, са потвърдени. Те са свързани с идентифициране и анализ на проблемите на устойчивото развитие, институционалните промени и поведенческата икономика, и напълно съответстват на темата на конкурса. В изследванията си кандидатката е приложила богат и съвременен научноизследователски инструментариум, който води до постигане на важни научни резултати. Доц. Добрева несъмнено е много добре запозната с проблемите, които третира в своите научни изследвания, имайки предвид нейния богат професионален и академичен опит. Мога да подчертая значимостта на изследванията на кандидатката, посветени на отношенията между институциите и икономическите агенти, институционалните промени в условията на икономическа криза, при икономики в преход и в процес на интеграция, и влиянието на поведенческата икономика върху институционалното и икономическо развитие.

В научните публикации на доц. Добрева са налице достатъчно доказателства за реализирани научни постижения, както в теоретико-методологичен аспект, така и в практико-приложната сфера. Тя дава аргументирана обосновка на направените изводи и заключения, и формулира важни препоръки за икономическата практика. Научните ѝ постижения са значими за икономическата теория и практика в България, като се има предвид ценния опит и изводи, изведени от направените обстоятелни анализи от авторката. Имам препоръка към представения Списък на приносите на кандидатката, където не са ясно и прецизно оформени, систематизирани и формулирани научните и научно-приложните приноси на научните ѝ трудове.

Кандидатката покрива приетите препоръчителни научни и наукометрични минимални изисквания. Общо 786 т. се установяват в приложената Справка за изпълнение на минималните национални критерии. Налице са 40 цитирания на научното творчество на доц. Добрева в научни издания. От представения Списък на цитиранията се установява, че са цитирани общо 19 публикации на кандидатката. Общо 200 т. от цитирания са посочени в приложената Справка за изпълнение на минималните национални критерии.

Доц. Добрева е член на Ресурсния център за икономически изследвания на Азия към Института за икономически изследвания на БАН.

5. Лични впечатления от кандидатката и критични бележки

Не познавам кандидатката и нямам лични впечатления за нея. Единствените ми впечатления са базирани на представената документация по конкурса. Нямам критични бележки по същество.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От направения обстоен преглед на представените документи на доц. д-р Юлия Добрева установявам, че тя отговаря на националните минимални изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” в областта на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8 „Икономика”. Всичко посочено по-горе ми дава основание да дам положителна оценка и да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват за избирането на д-р Юлия Добрева на академичната длъжност „професор” по професионално направление 3.8 “Икономика”, научна специалност „Институции и устойчиво развитие, поведенческа икономика“ за нуждите на ВУЗФ. Нейната академична преподавателска и научноизследователска дейност несъмнено показват, че заемането ѝ на академичната длъжност „професор” във ВУЗФ е напълно заслужено.

12.08.2021 г.

София

Рецензент: .....

(проф. д-р Силвия Трифонова-Праматарова)